

Dansk Skovforenings hørings svar til udkast til Skovrejsningsbekendtgørelse og -vejledning

Dansk skovforening takker for muligheden for at komme med bemærkninger til dette års skovrejsningsbekendtgørelse og -vejledning.

Først og fremmest er det rigtigt godt, at ordningen åbner, selvom vandplanerne og dermed prioriteringsgrundlaget har være forsinket.

Dernæst glæder vi os over en god og fyldestgørende vejledning, hvor der er en række forbedringer/forenklinger. Ikke alle gode initiativer i vejledningen synes dog at være konsekvensrettet i udkastet til bekendtgørelse.

Privat OG kommunal skovrejsning

Bekendtgørelsens titel trænger til en revidering: "Bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning 2023", nu hvor kommuner også kan søge.

Dybdepløjning – ikke en mulighed for kommuner?

I § 4 specificeres det, at der ikke må fortages dybdepløjning i kommunal skovrejsning. Hvorfor denne forskel i forhold til den private skovrejsning? Kommuner kan vel såvel som private have behov for at have det i værktøjskassen?

Er forskellen bundet op på, at godtgørelsen til kommunerne er på regning, og at ordningen derfor ville skulle betale for dybdepløjning hos kommuner i modsætning til hos private, hvor man bliver betalt for ikke at bruge dybdepløjning?

Uklar formulering om hegn

I § 3 og § 4 hhv. stk. 4 og 3 er der en formulering vedr. hegning, som er vanskelig at forstå:

Hvis en hegnstrækning, jf. stk. 3, bidrager til indhegning af mere end ét tilplantet areal, kan der kun gives tilskud i forbindelse med det ene tilplantede areal.

Betyder teksten, at der kun kan gives tilskud til det faktiske hegn, der er sat op? Altså at en hegnsmeter ikke kan tælle dobbelt, selvom det yder beskyttelse i to tilplantede arealer?

Tilladelser og dispensationer

Tilladelser/udtalelser fra kommuner og museer, skal ifølge vejledningen (s. 6) nu først foreligge ved udbetalingsanmodning, men læser man udkast til bekendtgørelsen, ser det dog forsat ud, som om tilladelserne skal fremsendes sammen med ansøgning (understregningerne er mine).

§ 5. Ansøgning om tilsagn om tilskud til projekter kan indgives i perioden fra den 3. august til den 3. oktober 2023.

Stk. 2. Ansøgning om tilsagn om tilskud til projekter indgives på det ansøgningskema, der er tilgængeligt for ordningen i Tast Selv i ansøgningsperioden.

Stk. 3. Ansøgningen skal indeholde følgende:

- 1) Det udfyldte ansøgningskema, jf. stk. 2.*
- 2) Indtegning i IMK af tilplantede marker, som indgår i projektarealet.*
- 3) Relevante oplysninger om en grøn driftsplan, en Natura 2000-handleplan eller tilsvarende plan, jf. § 11, stk. 1, nr. 8.*
- 4) Nødvendige offentlige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder til at gennemføre projektet.*
- 5) Udtalelse fra det arkæologisk ansvarlige museum*

Da det er bekendtgørelsen, der er den autoritative tekst, skal Dansk Skovforening bede om, at bekendtgørelsen bliver rettet således, at tilladelser og dispensation først skal fremvises ved udbetalingsanmodning.

Standardomkostninger fratrukket fremtidige indtægter?

I § 8 står der, at der:

gives tilskud til 100 pct. af projektets samlede tilskudsgrundlag, beregnet efter standardomkostninger fratrukket fremtidige indtægter fra skoven.

Hvad betyder den sætning? Hvad er det for indtægter, man indregner, og hvor langt ud i fremtiden anslår man dem? Projektet har en opretholdelsesperiode på 5 år – man kan i hvert fald ikke forvente indtægter i løbet af de fem år.

Er ovenstående forklaringen på, at standardomkostningerne for private ikke er hævet mere, end de er? Tilskudssatsen for nål er, når man indregner det højere plantetalskrav, det samme som i 2016. Satserne tager ikke højde for inflation og øgede etableringsomkostninger.

Dertil kommer, at forskellen i satsen for løv og nål er større end den reelle forskel i etableringsomkostninger. Nu, hvor nål er opprioriteret i ordningen, burde der ikke (forsat) ligge en skævvridning af incitament i tilskudssatserne.

Referencepriserne for tilskud til hegn til private er lavt, når man tager i betragtning, at tilskuddet både er til opsætning, vedligehold og nedtagning.

Lave standardomkostninger versus faktiske udgifter

Som noget nyt har kommunerne også mulighed for at søge om skovrejsningsmidler, hvilket er rigtig godt.

Private lodsejere bliver godtgjort ud fra standardomkostninger (der ligger i den lave ende), hvorimod kommuner bliver godtgjort på baggrund faktisk afholdte udgifter målt op imod referenceomkostninger, der ligger væsentlig højere end standardomkostningerne for de private lodsejere.

Af § 9 stk. 3 må man udlede, at hvis en kommune præsenterer to enslydende tilbud på en skovrejsningsopgave, der begge overstiger de referenceomkostninger, der er sat for kommunerne – så dækkes udgifterne til det billigste tilbud alligevel med 100 %.

Dansk Skovforening undrer sig over forskellen i standard- og referenceomkostning mellem private og kommuner.

Hvis referenceomkostningerne for kommunerne afspejler det reelle omkostningsniveau for skovtilplantninger, bør standardomkostningerne til de private ansøgere efter Dansk Skovforenings mening øges yderligere.

Dertil kommer forskelsbehandlingen, hvor kommuner kan få dækket 100 % af deres faktiske udgifter, hvorimod private højst kan blive godtgjort efter lave standardsatser.

Referenceomkostnings beløbene i § 9 i udkast til bekendtgørelse er ikke enslydende med beløbene i vejledningens afsnit 3.4, tabel 3.2.

Det ville være godt med en konsekvensretning i bekendtgørelse og vejledning, så man om kommunal godtgørelse kun bruger ordet "referenceomkostninger" og ikke også "standardomkostninger".

Ikke tilskudsberettigede udgifter

§10 er ny og specificerer (mange af) de udgifter, som ikke er tilskudsberettigede. Punkt 4 i listen er vanskelig at forstå – betyder det, at man ikke kan få dækket udgifter til en skovrejsning, der viser sig at være rejst på et areal, der er pålagt en servitut, der forhindrer skovrejsning?

Det samme gælder vel skov rejst på arealer, hvor man ikke har eller ikke opnår de nødvendige tilladelser og dispensationer?

Punkt 20 om, at man ikke kan få dækket udgifter til konsulenter, giver anledning til at reflektere over, at ordningen både indholds- og procedurermæssigt er så kompliceret, at "ingen" kan bruge den uden at blive hjulpet af en konsulent. På den baggrund ville det være rimeligt, hvis der også var en vis dækning af konsulentudgifter.

Forvaltningsplaner som krav for skovrejsning

I kapitel 4 om "Kriterier og forpligtigelser" står der i §11, 8:

For ejendomme med et skovareal over 100 ha, skal det ansøgte areal være i overensstemmelse med principperne i en grøn driftsplan, en Natura 2000-handleplan eller tilsvarende plan, der er i overensstemmelse med retningslinjerne om bæredygtig skovdrift fra Ministerkonferencen om beskyttelse af Europas skove i 1993. Dog er grænsen 200 ha for skove, hvor der indgår kortlagte Natura 2000-skovnaturtyper.

Ovenstående betyder, at en skovejendom, der i forvejen er på 100 ha (200 ha) eller overstiger 100 ha (200 ha) efter skovrejsning, skal kunne dokumentere, at skovrejsningsarealet er i overensstemmelse med en plan på ejendommen.

Betyder det, at skovejeren skal kunne dokumentere, at den ansøgte skovrejsning er i overensstemmelse med en driftsplan på ejendommen? Vejledning uddyber ikke, hvad man rent faktisk skal gøre.

Dansk Skovforening finder, at det på alle parametre er en fordel, hvis store skove bliver større, og tænker, at et krav om forvaltningsplaner vil virke kontraproduktivt i forhold til ansøgninger om skovrejsning i forbindelse med eksisterende skov.

Dispensationer og tilladelser skal ligge klar ved anmodning om udbetaling

I § 11, 9 står der:

Ansøger har opnået de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, inden ansøgning om tilsagn.

Formuleringen bedes rettet, så den følger vejledningens formulering om, at tilladelser og dispensationer først skal foreligge ved udbetalingsanmodning.

Procedure for ansøgning til Miljøstyrelsen om fredskovspålæggelse

Under "Forpligtigelser" i §12 står der, at:

7) Sikre, at projektarealet bliver pålagt fredskovspligt efter skovlovens § 3 eller § 4, jf. dog stk. 3.

I vejledningen står der:

Hvis du får tilsagn om tilskud til privat skovrejsning, skal du søge om fredskovspålæggelse hos Miljøstyrelsen.

Hvad er baggrunden for, at man først skal søge om fredskovspålæggelse, når man har fået tilsagn? De andre tilladelser og dispensationer kan man søge både før og efter tilsagn.

Det ville være fint, hvis der i den forpligtigelse – i lighed med de andre obligatoriske tilladelser og dispensationer – var en ansøgningskabelon.

Med eller uden 50 % hjemmehørende arter?

I vejledningen står der på side 7, at:

Kravet om at en løvtræsbevoksning skal bestå af mindst 50 pct. hjemmehørende arter er fjernet. I den forbindelse er bilaget med hjemmehørende arter fjernet.

Alligevel står der i udkastet til bekendtgørelse i § 17, at:

Stk. 4. Mindst 50 pct. af det samlede planteantal i en løvskovbevoksning skal bestå af hjemmehørende træarter omfattet af bilag 4.

Dansk skovforening skal bede om, at udkastet til bekendtgørelse rettes, så det ikke længere er et krav, at løvtræsbevoksninger består af mindst 50 % hjemmehørende arter.

Jævnt fordelt og alle arter i kronedække – det er ikke nemt at vide, hvornår kravene er opfyldt
§ 17, stk. 6 stiller som krav, at træarterne skal være jævnt fordelt. Af vejledningen fremgår det, at fordelingen kan være som enkelttræer, i rækker, i grupper eller i en kombination heraf.

§ 18 stk. 2 stiller krav om, at alle arter (min. 10 % løv eller tre nålearter) i nåltræsbevoksningen skal indgå i det fremtidige kronedække.

Begge krav kan give anledning til diskussioner ved afsyning/kontrol. På den baggrund skal Dansk Skovforening henstille til, at kravene – foruden vejledningsseksten – belyses yderligere, fx ved at gennemgå afsynings-/kontrolinstruksen på konsulentmøder/-webinar.

Deadline for ændringsanmodninger kolliderer med plantning i forår 2025

I §21, stk. 5 står der, at:

Ansøgning om ændring af et tilsagn til et projekt skal være modtaget senest den 10. april 2025.

Den deadline levner ikke meget plads til at konstatere, at der er behov for ændringer i den plantning, der er planlagt i foråret 2025.

Dansk Skovforening er klar over, at det er nødvendigt at afkorte projektperioden for at kunne nå hjemtagning af midler fra Landdistriktsprogrammet inden udgangen af 2025.

Dansk Skovforening finder, at ændringerne af fristerne med fordel kan indgå i planlagte konsulentmøder/webinarer, så ansøgere er klar over baggrunden for ændringerne og er bevidst om de ændrede datoer.

Hvad er baggrund for kort ansøgningsfrist ved ejerskifte?

I §22 stk. 3. står der:

Ansøgning efter stk. 1 skal indgives på et særligt skema, der fås ved henvendelse til Landbrugsstyrelsen. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om overdrager og erhverver og skal indsendes digitalt via Tast Selv. Ansøgning skal indsendes senest tre måneder efter overtagelsesdatoen for arealet.

Dansk Skovforening vil gerne henstille til, at fristen for at indgive ansøgning om ejerskifte forlænges til minimum 6 måneder. Lodsejerne er ikke selv opmærksomme på, at der skal ske en afklaring i forhold til et ansøgt skovrejsningsprojekt, og konsulenterne får ikke altid besked med det samme. Derfor kan der nemt opstå problemer med en kort deadline.

Dansk Skovforening er opmærksom på, at ejerskab til jorden er et kriterium i ordningen, men har svært ved at se, hvad en lidt længere ansøgningsfrist de facto ændrer ved noget som helst – i sidste ende er det konsulent/ejer, der hæfter for udgifter i forbindelse med skovrejsningsprojekter, der ikke lever op til ordningens kriterier.

Tilladelser og dispensationer ved anmodning om udbetaling

I kapitel 6 om "Udbetaling af tilskud" står der i § 23, stk. 2 og 3 om de formalia, der skal være på plads ved anmodning om udbetaling af tilskud.

Skal § 23 følge vejledningen er det her, at "tilladelser og dispensation" fra andre myndigheder skal puttes ind.

Der er færre penge på ordningen end forventet

Ordningen åbner med en pulje på 90 mio. kr. Ifølge landbrugsaftalen er 20 mio. kr. af puljen afsat til kommunal skovrejsning. Det betyder, at der ligesom sidste år er 70 mio. kr. til privat skovrejsning. Dansk Skovforening undrer sig over, hvad der er sket med de 35 mio. kr. ubrugte midler fra 2022?

Med venlig hilsen

Marie-Louise Bretner
Seniorkonsulent

2780 1469
mlb@danskskovforening.dk